

Nr 109.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående överlåtelse till Åkrokens vägsamfällighet av en lantförsvaret tillhörig bro över Kalix älv; given Stockholms slott den 27 februari 1948.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Allan Vougt.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 27 februari 1948.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, WEIJNE, KOCK.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Vougt, anmäler, efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet, fråga angående överlåtelse till Åkrokens vägsamfällighet av en lantförsvaret tillhörig bro över Kalix älv och anför därvid följande.

Under år 1940 byggdes i samband med den förstärkta försvarsberedskapen genom militär försorg en hängbro över Kalix älv vid Åkroken omkring en mil norr om Kalix kyrkby. Kostnaderna för bron bestredos från förskottsanslag.

I skrivelse den 28 maj 1945 har en av Nederkalix kommunalnämnd tillsatt kommitté genom sin ordförande anfört bland annat, att ifrågavarande

¹ Bihang till riksdagens protokoll 1948. 1 saml. Nr 109.

hängbro, som icke längre hade någon betydelse ur militär synpunkt, borde för framtiden bibehållas för att underlätta den civila trafiken över älven. Åtgärder borde därför vidtagas för att förhindra en av de militära myndigheterna planerad rivning av bron, varjämte de kommunala myndigheterna borde beredas tillfälle att med vederbörande militära myndigheter förhandla om villkoren för övertagande av bron ävensom om det framtida underhållet av densamma.

Chefen för försvarsstaben har i ett den 7 juni 1945 dagtecknat yttrande anfört, bland annat, att avsikten vore att nedmontera bron, som för det dåvarande vore i behov av viss reparation för att sättas i trafikdugligt skick. Ur militär synpunkt syntes emellertid hinder icke möta att utan vederlag överlåta bron till intressenterna i orten under förutsättning att dessa förbunde sig att bekosta såväl erforderliga reparationer som det kontinuerliga underhållet av bron.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har den 1 september 1945 avgivit yttrande i ärendet och därvid anfört, bland annat, att kostnaderna för iståndsättning av bron kunde beräknas till cirka 11 000 kronor eller, därest de nuvarande trätornen utbyttes mot ståltorn, cirka 35 000 kronor. Det framtida underhållet kunde beräknas uppgå till 1 500 kronor per år. Kommunalnämnden hade förklarat sig ha för avsikt att bekosta brons iståndsättning enligt det billigare alternativet, därest bidrag motsvarande brons rivningskostnad, vilken kostnad beräknats till 5 000 kronor, kunde erhållas. Det årliga underhållet skulle bekostas av väginintressenterna, varvid förrättning enligt enskilda väglagen skulle ske. Till det framtida underhållet av bron syntes intressenterna kunna erhålla bidrag från anslaget till underhåll av enskilda vägar.

Härefter har *arméns fortifikationsförvaltning* i yttrande den 6 november 1945 anfört, bland annat, att vid en eventuell överlåtelse av ifrågakvarande bro bidrag för iståndsättning av bron motsvarande de uppskattade kostnaderna för rivning av densamma icke borde utbetalas, enär nedmontering av bron utan särskilda kostnader för kronan kunde ske i samband med övning. Överlåtelse till kommunen av bron borde ske endast under förutsättning att lantförsvaret tillfördes ersättning för rivningsmaterialet i bron, vilket material uppskattats till ett värde av cirka 25 000 kronor.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har den 6 april 1946 ånyo yttrat sig i ärendet och därvid meddelat, att intressenterna enhälligt förklarat sig villiga att under förutsättning av att statsbidrag kunde erhållas med 75 procent av kostnaderna, påtaga sig kostnaderna för såväl brons iståndsättning och framtida underhåll som anläggning och underhåll av tillfartsvägar. Länsstyrelsen hade genom beslut den 22 februari 1946 förordnat ingenjören A. Lindbergh, Luleå, att jämlikt lagen om enskilda vägar verkställa förrättning i fråga om väghållningsskyldigheten beträffande ifrågakvarande bro med tillfartsvägar.

Sedermera har *Kungl. Maj:t* genom beslut den 6 september 1946 medgivit, att statsbidrag av anslaget till bidrag till byggande av enskilda vägar

finge utgå med högst 75 procent av den till 35 500 kronor beräknade kostnaden för anläggning av enskild väg från kustlandsvägen mellan Småckvarn och Månsby till allmänna vägen Morjärv—Kalix vid Åkroken, i vilket företag inginge förstärkning av ifrågavarande bro.

Slutligen har *länsstyrelsen i Norrbottens län* i yttrande den 2 oktober 1947 meddelat, att den tidigare omförmälda vägförrättningen numera slutförts. Arbetet med förstärkning av hängbron hade vidare utförts, medan arbetet med tillfartsvägarna ännu icke påbörjats. Länsstyrelsen ville för sin del förorda, att bron överlättes till Åkrokens vägsamfällighet.

Departementschefen. Såsom av den lämnade redogörelsen framgår byggdes under år 1940 för militärt ändamål med anlitage av förskottsmedel en hängbro över Kalix älv vid Åkroken omkring en mil norr om Kalix kyrkby. Bron, som numera saknar betydelse ur militär synpunkt, är av stor betydelse för ortsbefolkningen, enär bron avsevärt underlättar den lokala trafiken över älven. Statsbidrag för förstärkning av bron, vilken de senaste åren befunnit sig i bristfälligt skick, har erhållits, varigenom bron kunnat sättas i stånd. Länsstyrelsen har föreslagit, att bron skall överlätas till Åkrokens vägsamfällighet. Då bron numera icke fyller något militärt behov anser jag mig kunna tillstyrka, att bron utan vederlag med äganderätt överlåtes till vägsamfälligheten, under förutsättning att samfälligheten förbinder sig att svara för det framtida underhållet av bron.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att hängbron över Kalix älv vid Åkroken må utan vederlag och på de villkor i övrigt, som Kungl. Maj:t bestämmer, med äganderätt överlätas till Åkrokens vägsamfällighet.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Magnus T. Möller.
